

ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2012

Κέρκυρα, ... 2012

Αγαπητέ Υποψήφιε
Αγαπητή Υποψήφια

Τα θέματα του φακέλου αυτού τα συναντάμε πολύ συχνά στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο, καθώς και σε διάφορα επιστημονικά έντυπα ή το διαδίκτυο. Θέτουν ένα μείζον ζήτημα και περιγράφουν βασικούς προβληματισμούς σχετικά με την κατάσταση και την πορεία του ελληνικού πληθυσμού. Τα στοιχεία της πληθυσμιακής κατάστασης που περιγράφονται σε αυτά, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα, και οι προβλέψεις για το πρώτο μισό του 21ου αιώνα απαιτούν τη δική σας κρίση και αξιολόγηση με μορφή απαντήσεων στα ερωτήματα, τα οποία διατυπώνονται στο τέλος των θεμάτων.

Ο διαθέσιμος χρόνος για τις απαντήσεις είναι τρεις ώρες.

Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Μ.Π.Σ
και
η Επιτροπή Εξετάσεων

Αγαπητέ Υποψήφιε
Αγαπητή Υποψήφια

Παρακαλούμε

1. να συμπληρωθούν τα στοιχεία σας στο εσωτερικό του πίνακα που ακολουθεί και
2. να καλυφθούν σωστά με τη μπλε κόλλα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ-ΑΣ

ΕΠΙΘΕΤΟ
ΟΝΟΜΑ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Τ.Κ.
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΣΤΑΘΕΡΟ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΙΝΗΤΟ
FAX
E-mail

**ΘΕΜΑΤΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑΣ**

Πίνακας 1: Πληθυσμός του Ελληνικού κράτους την περίοδο 1896-1951

	1896	1907	1920	1928	1940	1951
Συνολικός πληθυσμός	2.433.806	2.631.952	5.531.474	6.204.684	7.344.860	7.632.801
Αστικός πληθυσμός (Απόλυτοι αριθμοί – σε παρένθεση τα αντίστοιχα ποσοστά)	332.307 (13,65%)	436.613 (16,59%)	1.094.032 (19,78%)	1.754.454 (28,28%)	2.148.117 (29,25%)	2.594.002 (33,98%)
Ημιαστικός Πληθυσμός (Απόλυτοι αριθμοί – σε παρένθεση τα αντίστοιχα ποσοστά)	422.569 (17,36%)	423.957 (16,11%)	1.229.792 (22,23%)	881.977 (14,21%)	1.148.101 (15,63%)	1.212.403 (15,88%)
Αγροτικός πληθυσμός (Απόλυτοι αριθμοί – σε παρένθεση τα αντίστοιχα ποσοστά)	1.678.930 (68,98%)	1.771.382 (67,30%)	3.207.650 (57,99%)	3.568.253 (57,51%)	4.048.642 (55,12%)	3.826.396 (50,13%)
Έκταση (σε τετρ. χλμ.)	63.606	63.211	149.150	129.281	129.281	131.944
Γενική πυκνότητα πληθυσμού	38,26	41,64	37,09	47,99	56,81	57,85
Πυκνότητα αγροτικού πληθυσμού	26,40	28,02	21,51	27,60	31,32	29,00

Πηγή: Σιάμπος Γ.Σ. *Δημογραφική εξέλιξις της νεωτέρας Ελλάδος (1821-1985)*, Αθήνα 1973, σ. 18 και 29. Επίσης, στο Πετμεζάς Σ., «Η δημογραφική συγκυρία: η δεύτερη φάση της διαδικασίας 'Δημογραφικής Μετάβασης' και η Υπερατλαντική Μετανάστευση», στο Χατζηιωσήφ Χρ. (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα: Οι απαρχές 1900-1922*, τ. Α1, Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999, σ. 42.

Πίνακας 2: Η εξέλιξη του πληθυσμού των Ελληνικών πόλεων την περίοδο 1896-1951

	1896 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1907 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1920 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1928 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1940 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1951 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΠΟΛΗ						
Αθήνα	123.001	167.479	292.831	395.832	481.225	565.084
Πειραιάς	50.200	73.579	133.482	192.877	186.542	186.014
Θεσσαλονίκη			170.321	236.524	191.847	217.049
Πάτρα	37.985	37.724	52.174	61.278	62.275	79.014
Καβάλα			22.939	49.980	49.667	42.102
Βόλος	16.788	23.561	30.046	47.892	54.919	65.090
Ξάνθη			16.584	33.712	28.961	25.700
Ηράκλειο			24.848	33.404	39.550	51.144
Κέρκυρα	28.371	28.524	27.175	32.221	19.988	27.431
Κομοτηνή			21.294	30.136	31.217	29.734
Σέρρες			14.486	29.640	34.630	36.760
Δράμα			15.263	29.339	30.425	29.498
Καλαμάτα	15.200	15.939	20.905	28.955	34.891	37.781
Μυτιλήνη			18.314	27.870	24.351	25.518
Χανιά			21.976	26.604	28.168	33.211
Καλλιθέα	139	1.270	4.185	26.603	36.572	46.986
Λάρισα	15.373	18.001	21.084	23.899	32.686	41.016
Χίος			14.006	22.122	26.557	24.361
Ερμούπολη	18.760	18.132	18.663	21.156	18.922	16.971
Ιωάννινα			20.765	20.485	21.877	32.315
Πύργος	12.708	13.690	13.246	19.336	16.875	17.996
Τρίκαλα	21.149	17.899	20.194	18.682	18.892	24.131
Χαλκίδα	8.661	10.038	13.466	17.297	19.776	23.786
Βέροια			13.349	14.589	16.413	21.844
Αγρίνιο	6.733	8.039	11.267	14.562	15.934	20.048
Τρίπολη	10.465	10.739	11.062	14.397	14.961	17.585
Λαμία	7.414	9.685	11.380	14.205	15.604	22.353
Καρδίτσα	9.446	9.681	12.618	13.883	14.024	18.543
Εδεσσα			9.441	13.115	12.377	14.940
Κοζάνη			10.334	12.702	14.022	17.651
Λειβαδιά	6.274	7.089	7.634	12.585	11.602	10.915
Αμαλιάδα	6.189	8.498	9.847	12.365	14.860	15.189
Αλεξανδρούπολη			6.963	12.009	15.472	16.632
Ζάκυνθος	14.906	13.580	11.109	11.609	11.304	11.125
Αίγιο	7.853	7.880	7.594	11.011	15.259	15.070
Φλώρινα			12.513	10.585	12.562	12.270
Αργος	9.980	8.823	9.038	10.504	12.098	13.163
Μέγαρα	6.442	7.926	9.531	10.441	12.292	13.863

Πηγή: ΕΣΥΕ, Στατιστικές Επετηρίδες (διάφορα έτη)

Πίνακας 3: Περιφερειακή διάρθρωση του πληθυσμού της Ελλάδας κατά γεωγραφικό διαμέρισμα, 1951-2001

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Αριθμός Κατοίκων					
	1951	1961	1971	1981	1991	2001
Περιφέρεια Πρωτευούσης	1.378.586	1.852.709	2.540.241	3.027.331	3.072.922	3.761.810
Λοιπή Στερεά Ελλάδα και Εύβοια	908.433	969.105	991.004	1.099.841	1.260.945	829.758
Πελοπόννησος	1.129.022	1.096.390	986.912	1.012.528	1.086.935	1.155.019
Ιόνια Νησιά	228.597	212.573	184.443	182.651	193.734	212.984
Ήπειρος	330.543	352.604	310.334	324.541	339.728	353.820
Θεσσαλία	624.342	691.771	660.986	695.654	734.846	753.888
Μακεδονία	1.705.434	1.896.112	1.890.684	2.121.953	2.236.019	2.424.765
Θράκη	336.954	356.555	329.582	345.220	338.005	362.038
Νησιά Αιγαίου	528.766	477.476	417.813	428.533	456.712	508.807
Κρήτη	462.124	483.258	456.642	502.165	540.054	601.131
Σύνολο Ελλάδας	7.632.801	8.388.553	8.768.641	9.740.417	10.259.900	10.964.020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστικές Επετηρίδες των ετών 1983, 2003.

Πίνακας 4: Πυκνότητα Γεωγραφικών Διαμερισμάτων της Ελλάδας για τα έτη 1951-2001

Πυκνότητα Πληθυσμού						
Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Κάτοικοι κατά τ. χιλ.					
	1951	1961	1971	1981	1991	2001
Σύνολο Ελλάδας	57,8	63,6	66,5	73,8	77,8	83,1
Περιφέρεια Πρωτευούσης	3183,8	4.338,90	5.949,00	7.089,80	6.724,10	987,8
Λοιπή Στερεά Ελλάδα και Εύβοια	37,1	39,7	40,6	45,1	51,8	39,5
Πελοπόννησος	52,7	51,3	46,2	47,4	50,8	54
Ιόνια Νησιά	99,1	92,1	79,9	79,2	84	92,3
Ήπειρος	35,9	38,3	33,7	35,3	36,9	38,4
Θεσσαλία	44,9	49,3	47,1	49,6	52,4	53,7
Μακεδονία	49,9	55,5	55,3	62,1	65,4	70,9
Θράκη	39,3	41,6	38,4	40,2	39,4	42,2
Νησιά Αιγαίου	58,0	52,3	45,8	47	50,1	55,8
Κρήτη	55,5	58	54,8	60,2	64,8	72,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στατιστικές Επετηρίδες (διάφορα έτη)

Πίνακας 5: Κατανομή του αριθμού των γεννήσεων και των θανάτων, της φυσικής και της πραγματικής κίνησης του ελληνικού πληθυσμού, κατά δεκαετίες στην περίοδο 1951-2000

ΔΕΚΑΕΤΙΑ	ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ	ΘΑΝΑΤΟΙ	ΦΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ
1951-1960	1.541.919	578.670	963.249	755.752
1961-1970	1.532.475	693.050	839.425	380.088
1971-1980	1.438.877	801.509	637.368	971.776
1981-1990	1.183.634	911.193	272.441	516.047
1991-2000	1.017.295	995.078	22.217	519.483

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Διεύθυνση Πληθυσμού, Τμήμα Φυσικής Κίνησης Πληθυσμού

Πίνακας 6: Θάνατοι, γεννήσεις και φυσικό ισοζύγιο (2004-2009)

	Γεννήσεις		Θάνατοι		Φυσικό Ισοζύγιο
	(.000)	%	(.000)	%	(.000)
Ελλήνων	554,6	82,4	630,9	98,3	-76,3
Αλλοδαπών	118,8	17,6	10,8	1,7	108,0
Σύνολο	673,4	100,00	641,7	100,00	31,7

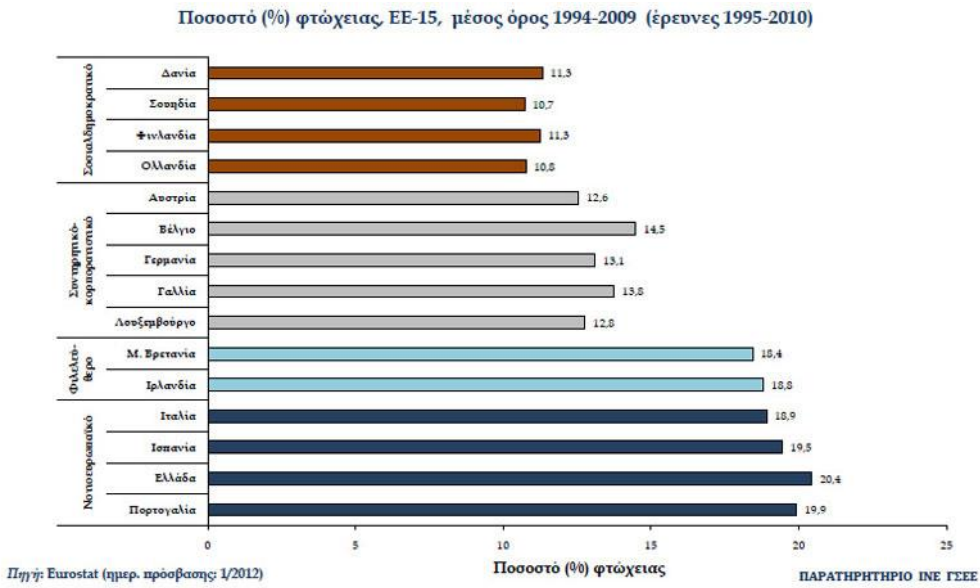
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Διεύθυνση Πληθυσμού, Τμήμα Φυσικής Κίνησης Πληθυσμού

Πίνακας 7: Μόνιμος πληθυσμός, 2001 & 2011, Φυσικό Ισοζύγιο και Φαινόμενη μετανάστευση ανά περιφέρεια

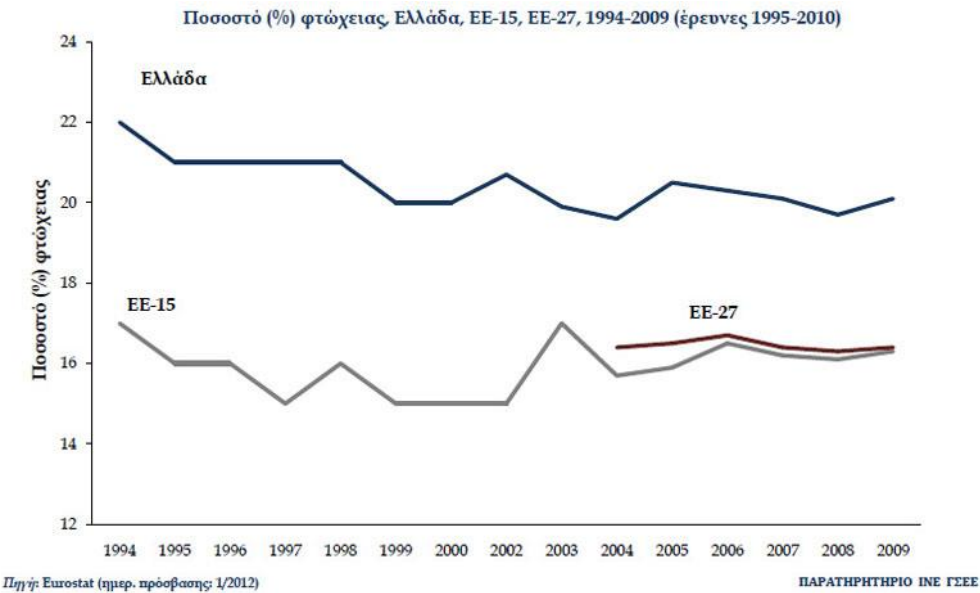
Περιφέρειες	Μόνιμος πληθυσμός 2001	Μόνιμος πληθυσμός 2011	Απόλυτη διαφορά 2001-2011	% μεταβολής	Φυσικό Ισοζύγιο 20012010	Φαινόμενη μετανάστευση
Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	721.541	680.190	-41.351	-5,7	-5.970	-35.561
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	294.317	282.120	-12.197	-4,1	-3.093	-9.104
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	205.235	197.810	-7.425	-3,6	-6.442	-983
Περιφέρεια Πελοποννήσου	597.622	581.980	-15.642	-2,6	-17.350	1.708
Περιφέρεια Αττικής	3.894.573	3.812.330	-82.243	-2,1	57.028	-139.271
Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	558.144	546.870	-11.274	-2,0	-11.267	-7
Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	209.608	206.470	-3.138	-1,5	-3.672	534
Περιφέρεια Θεσσαλίας	740.115	730.730	-9.385	-1,3	-7.264	-2.121
Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	607.162	606.170	-992	-0,2	-3.686	2.694
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	1.874.597	1.874.590	-7	0,0	23.064	-23.071
Περιφέρεια Ηπείρου	336.392	336.650	258	0,1	-7.489	7.747
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	298.462	308.610	10.148	3,4	9.935	213
Περιφέρεια Κρήτης	594.368	621.340	26.972	4,5	17.193	9.779
ΕΛΛΑΔΑ	10.932.136	10785860	-146.276	-1,3	41.167	-187.443

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Απογραφές πληθυσμού 2001 - 2011 και ίδιοι υπολογισμοί (εξαιρείται το Άγιο Όρος)

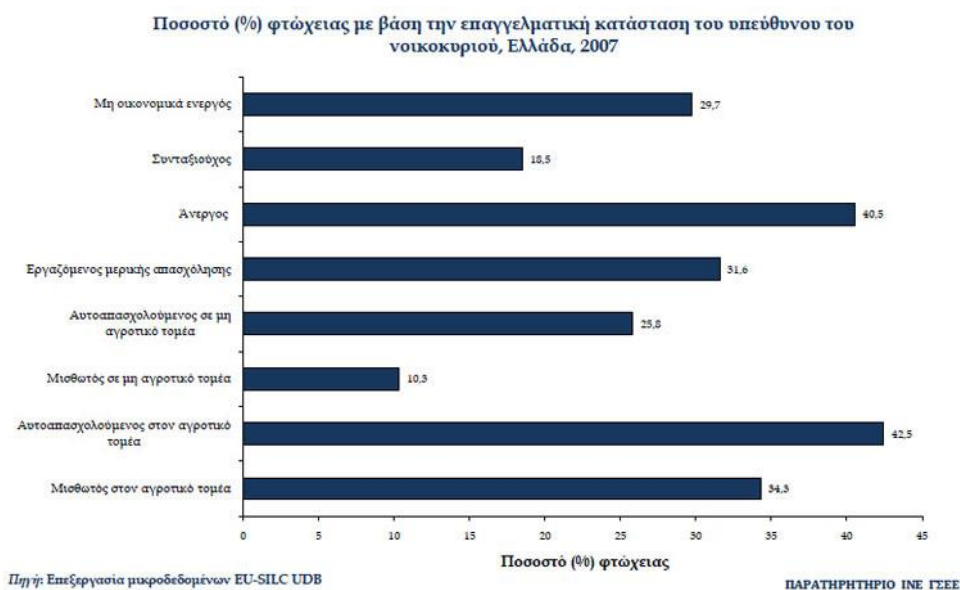
Γράφημα 1:

Γράφημα 2:

Γράφημα 3:

Κείμενο Νο 1:

«Ακριβό και άνισο ασφαλιστικό σύστημα - Μοιάζει με τρύπιο κουμπάρ, που κινδυνεύει να αναδειχθεί σε βασική αιτία πτώχευσης του κράτους» (Χρ. Κοψίνη, εφ. Καθημερινή)

Έτος 2020. Με τρεμάμενα χέρια ο υπάλληλος στο γκισέ προσπαθεί να εξυπηρετήσει τον πολίτη που περιμένει υπομονετικά στην ουρά της τράπεζας. Ύστερα από δυο - τρεις αποτυχημένες απόπειρες να πληκτρολογήσει τον ΑΜΚΑ, ανοίγει την ηλεκτρονική σελίδα με τα στοιχεία του ασφαλισμένου. Ο κόσμος, που περιμένει στην ουρά που μεγαλώνει, δεν είναι σε καλύτερη φυσική κατάσταση από τον υπάλληλο.

Μετά την ταλαιπωρία της αναμονής, ο πολίτης αποφασίζει να κάνει ένα διάλειμμα για καφέ. Στα στέκια που έσφυζαν κάποτε από νεολαία, η πλειοψηφία των θαμώνων τώρα είναι υπερήλικες που συζητούν για το πώς κατάφεραν να πάρουν σύνταξη, ξεγελώντας το σύστημα. Από το ραδιόφωνο μεταδίδεται για πολλοστή φορά η έκκληση που απευθύνει η Ελλάδα σε μετανάστες να δουλέψουν στη χώρα για να αντιμετωπιστεί το έλλειμμα εργατικού δυναμικού.

Οι σκηνές από το μέλλον μπορεί να φαίνονται υπερβολικές, αλλά δεν απέχουν καθόλου από τον τραγέλαφο που προδιαγράφει ο συγκερασμός της δημογραφικής κρίσης στη χώρα μας και των διαρθρωτικών προβλημάτων στο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας. Άλλωστε, οι αναλογιστικές προβολές δεν αφήνουν την παραμικρή αμφιβολία. Η Ελλάδα γερνάει και οι γεννήσεις μειώνονται. Το 2020, 1 στους 3 εργαζομένους θα πλησιάζει ή θα έχει ξεπεράσει την ηλικία των 70 ετών. Το 2030, οι άνω των 65 ετών θα ξεπερνούν το 37,9% του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας. Φανταστείτε τι έχει να γίνει το 2050, όταν ένας στους δύο (58,6%) θα σβήνει τα κεράκια για τα γενέθλια των 65 χρόνων του.

Βεβαίως, η δημογραφική κρίση απειλεί όλη την Ευρώπη. Αλλά τουλάχιστον στις περισσότερες χώρες, κυβερνήσεις, κόμματα και συνδικάτα φρόντισαν να οχυρώσουν κάπως τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα. Στην Ελλάδα το σύστημα μοιάζει με έναν τρύπιο κουμπάρ. Παρ' όλο που εισρέει το 12% του ΑΕΠ, το 50% των ακαθάριστων αποδοχών των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα και οι αποδόσεις μιας περιουσίας που φτάνουν τα 30 δισ. ευρώ, το ασφαλιστικό σύστημα όχι μόνο δεν μπορεί να δώσει αξιοπρεπείς συντάξεις (7 στους 10 λαμβάνουν συντάξεις κάτω των 750 ευρώ) και ποιοτικές παροχές (έχουμε το υψηλότερο ποσοστό ιδιωτικών δαπανών υγείας που φτάνει το 57,1%) αλλά κινδυνεύει να αναδειχθεί στην αιτία όχι για μία, αλλά για αλληπάλληλες πτωχεύσεις της ελληνικής οικονομίας.

Το σύστημα που πρέπει να ικανοποιήσει ανάγκες ενός πληθυσμού που ωριμάζει ηλικιακά και μιας νέας γενιάς που πρέπει να δημιουργήσει το δικό της μέλλον σε συνθήκες μεγάλης επισφάλειας στην εργασία είναι ακριβό, αναποτελεσματικό και ανασφαλές. Η δημόσια δαπάνη για συντάξεις και εφ' άπαξ (τα τελευταία αποτελούν μία ακόμη ελληνική πρωτοτυπία) θα ανέλθει σε 10 χρόνια στο 13,2% του ΑΕΠ. Το 2030 θα φτάσει στο 17,1%, το 2040 στο 21,4% του ΑΕΠ και το έτος 2050 στο 24%. Συνολικά, οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα προσφέρουν το 42,4%, ως συνολική φορολογική επιβάρυνση, στο κράτος για να εξυπηρετήσουν μια συνεχή ανασφάλεια, αφού είναι υποχρεωμένοι να επιχορηγούν με πανωτόκια τις ιδιωτικές δαπάνες υγείας και την παραπαιδεία στην οποία κατευθύνεται πάνω από ένα δισ. ευρώ τον χρόνο. Κι ενώ τα ελλείμματα στα μεγαλύτερα Ταμεία ξεπερνούν τα 3 δισ. ευρώ, η εισφοροδιαφυγή κυμαίνεται από 4 έως 7 δισ. ευρώ. Αν, λοιπόν, δεν έχουμε σκοπό να ζήσουμε τον εφιάλητη που περιγράψαμε ακροθιγώς στην αρχή, χρειάζεται μια παρέμβαση στο ασφαλιστικό εδώ και τώρα.

Κείμενο Νο 2:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Περίληψη της εκτίμησης αντικτύπου που συνοδεύει το έγγραφο ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟΣ - Ατζέντα για επαρκείς, ασφαλείς και βιώσιμες συντάξεις», Βρυξέλλες, 16.02.2012

..... Οι συντάξεις αποτελούν την κύρια πηγή εισοδήματος για ένα σημαντικό και αυξανόμενο τμήμα των πολιτών της ΕΕ (περίπου το ¼). Συνεπώς, οι συντάξεις έχουν ζωτική σημασία για τη διατήρηση του βιοτικού επιπέδου των συνταξιούχων και για την πρόληψη της φτώχειας στην τρίτη ηλικία. Εκτός από το ότι καθορίζουν σε καταλυτικό βαθμό τις συνθήκες κοινωνικής διαβίωσης, τα συνταξιοδοτικά συστήματα είναι επίσης σημαντικός οικονομικός παράγοντας. Εάν ληφθεί υπόψη ότι το 10% του ΑΕγχΠ στην ΕΕ (για το 2010) προορίζεται για την πληρωμή των συντάξεων, συνάγεται ότι οι συντάξεις αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο των δημόσιων δαπανών. Επιπλέον, ο σχεδιασμός των συνταξιοδοτικών συστημάτων και τα (αντι)κίνητρα που παρέχουν τα τελευταία για να πάρει κάποιος τη σύνταξή του νωρίτερα ή σε μεγαλύτερη ηλικία έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην απασχόληση και, ως εκ τούτου, στην οικονομική ανάπτυξη. Επίσης, όταν οι ιδιωτικές συντάξεις είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες, τα αντίστοιχα συνταξιοδοτικά ταμεία επιτελούν μείζονα ρόλο ως θεσμικοί επενδυτές στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Σημαντικός είναι επίσης ο αντίκτυπος των συντάξεων όχι μόνο στους κρατικούς προϋπολογισμούς, την εργασία, τις χρηματοοικονομικές αγορές και στο σύνολο της οικονομίας των κρατών μελών, αλλά και στην οικονομία της ΕΕ, όπως και στη σταθερότητα του ευρώ. Λόγω της οικονομικής κρίσης και των προοπτικών χαμηλότερης ανάπτυξης, τα κράτη μέλη δυσκολεύονται περισσότερο να αντιμετωπίσουν τις βασικές προκλήσεις που θέτει η γήρανση του πληθυσμού. Επιπλέον, η παροχή των συντάξεων έχει καταστεί πιο περίπλοκη και εξαρτάται σε μεγαλύτερο βαθμό από την εύρυθμη λειτουργία των αγορών εργασίας και των χρηματοοικονομικών αγορών. Αυτό είναι το αποτέλεσμα των λογικών προσπαθειών που κατέβαλαν κατά την τελευταία δεκαετία τα κράτη μέλη για να προσαρμόσουν καλύτερα τις συντάξεις στην πρόκληση της γήρανσης συνδέοντας το δικαίωμα συνταξιοδότησης με τις εισφορές που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι κατά τη συνολική διάρκεια του επαγγελματικού τους βίου, ενθαρρύνοντας τους εργαζομένους να παραμείνουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στην αγορά εργασίας και συμπληρώνοντας τις δημόσιες συντάξεις με συνταξιοδοτικές παροχές που χρηματοδοτούνται εκ των προτέρων σε ιδιωτική βάση.

Στο επίπεδο της ΕΕ ο κίνδυνος ακατάλληλων, μη βιώσιμων ή επισφαλών συνταξιοδοτικών συστημάτων στα επιμέρους κράτη μέλη μετατρέπεται σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος για την ΕΕ. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι, δεδομένης της οικονομικής ύφεσης, της επιδείνωσης των δημοσίων οικονομικών και της κρίσης του δημόσιου χρέους, αποδεικνύεται δυσκολότερο να αντιμετωπιστεί η επιτάχυνση της γήρανσης του πληθυσμού και επηρεάζεται το κοινό νόμισμα και η συνολική κοινωνική και οικονομική ευημερία της Ένωσης.

Συνεπώς, οι επιτυχείς μεταρρυθμίσεις στον τομέα των συντάξεων στα κράτη μέλη αποτελούν καθοριστικό στοιχείο, προκειμένου η ΕΕ να επιτύχει τους δύο από τους πέντε στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», δηλαδή τον στόχο του ποσοστού απασχόλησης (να απασχολείται το 75% των ατόμων ηλικίας 20-64 ετών), κάτι που επιβάλλει πολύ υψηλότερη συμμετοχή των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων στα περισσότερα κράτη μέλη, καθώς και τον στόχο μείωσης της φτώχειας (τουλάχιστον 20

εκατ. λιγότερα άτομα σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ή που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να περιέλθουν στην κατάσταση αυτή), με ιδιαίτερη έμφαση στον κίνδυνο της φτώχειας για τους ηλικιωμένους ....

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Με βάση τους πίνακες που αφορούν πτυχές της κατάστασης του πληθυσμού στην Ελλάδα και τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις απεικονίσεις και τα κείμενα (τα οποία θα πρέπει αρχικά να αναλυθούν και να σχολιασθούν), να διατυπώσετε και να τεκμηριώσετε, στη συνέχεια, τις εκτιμήσεις σας γι' αυτή την πορεία του πληθυσμού κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Να αναφερθείτε επίσης στις πιθανές συνέπειες και την επίδραση αυτής της κατάστασης στη μελλοντική δημογραφική πορεία του τόπου, καθώς και στις ενδεχόμενες επιπτώσεις της στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας.